

EESC Info

European Economic and Social Committee

A bridge between Europe and organised civil society

December 2021 | NL

[Podcast — Hoe kijkt de burger ertegenaan \(The Grassroots View\) — S2, E5: Zonder mediavrijheid geen democratie \(Without media freedom, there is no democracy\)](#)

De EU geldt nog altijd als de veiligste plek voor journalisten ter wereld. Dat kan echter gemakkelijk veranderen nu het intimideren, lastigvallen en zelfs vermoorden van verslaggevers een tendens is die een stijgende lijn lijkt te vertonen.

We hebben onderzoeksjournalist **Matthew Caruana Galizia**, te gast. Zijn moeder, **Daphne Caruana Galizia**, werd in 2017 op brute wijze vermoord toen zij de corruptie in Malta aan de kaak wilde stellen.

Volgens **Julie Majerczak**, hoofd van het Brusselse kantoor van Reporters without Borders, vormen de moorden op journalisten – sinds 2015 zijn er in de EU 16 gedood – slechts de top van de ijsberg. Verslaggevers worden ook steeds vaker het slachtoffer van allerlei vormen van druk, misbruik en censuur. We vroegen Christian Moos, lid van het EESC, waarom het verdedigen van de mediavrijheid zo belangrijk is voor de EU.

Is er iets dat de EU moet doen en moeten er budgettaire sancties worden opgelegd aan regeringen die kritische stemmen het zwijgen opleggen en de persvrijheid inperken? Onze gasten vertellen het allemaal in onze nieuwste aflevering over mediavrijheid en democratie (“Without media freedom, there is no

democracy).

Available Languages:

ES	BG	CS	DA	EN	DE	ET	FR	EL	GA	HR	IT	LV	LT	HU	MT
NL	PL	PT	FI	RO	SK	SL	SV								

HOOFDARTIKEL

Woord vooraf

Beste lezers,

Begin oktober heeft de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2022, “Europa samen sterker maken”, goedgekeurd; zij legt daarin de klemtoon op de wederopbouw van een eerlijkere en veerkrachtigere samenleving na COVID-19 en het versnellen van de groene en de digitale transitie. Het deed mij genoeg vast te stellen dat de Commissie veel van de aanbevelingen uit de tijdens de junizitting goedgekeurde [EESC-resolutie](#) ter harte heeft genomen.

Onze gemeenschappelijke prioriteiten houden verband met het bereiken van klimaatneutraliteit tegen 2050, het vormgeven van een digitale toekomst, het versterken van onze unieke sociale markteconomie, het bouwen aan een welvarende EU en

het verbeteren van de positie van Europa op het wereldtoneel.

Met de klimaatverandering staat de EU voor een ongeken­de uitdaging; het EESC is dan ook meer dan ooit bereid zich in te zetten voor de Europese Green Deal. Duurzame ontwikkeling moet het denken bepalen en de basis vormen van een concurrerende Europese economie, waarbij niet mag worden vergeten dat circulariteit centraal moet komen te staan.

Om de digitalisering te doen slagen moeten we ervoor zorgen dat onderwijs en opleiding beantwoorden aan de eisen van het tijdperk van kunstmatige intelligentie. Het is van cruciaal belang dat alle EU-burgers in gelijke mate de kans krijgen zich aan te passen aan de veranderingen op de arbeidsmarkt en in het dagelijks leven.

Aangezien herstel centraal zal staan in de transformatie van Europa na COVID-19 is ondernemerschap essentieel voor economische groei, werkgelegenheid en sociale inclusie. Een economie die werkt voor de mensen kan evenwel niet worden bereikt zonder sociale en burgerdialoog.

Dialoog en het maatschappelijk middenveld zijn ook van cruciaal belang voor een gezonde democratie die de rechtsstaat en de grondrechten eerbiedigt. Op dit moment is er duidelijk behoefte aan sterkere mechanismen om beter toezicht te houden op kwesties in verband met de civiele ruimte en om de ruimte van het maatschappelijk middenveld te verdedigen. Daarnaast houdt democratie ook in dat de hand wordt gehouden aan het primaat van het EU-recht – dat mag niet worden vergeten.

Tot slot kan ik, in de context van de Conferentie over de toekomst van Europa en nu het werkprogramma van de Commissie is goedgekeurd, niet genoeg benadrukken hoe belangrijk het is dat het maatschappelijk middenveld bij de beleidsvorming wordt betrokken. Het Comité zal nauw met alle EU-instellingen blijven samenwerken aan de verwezenlijking van gemeenschappelijke doelstellingen om onze samenlevingen sterker te maken.

Verenigd voor de toekomst van Europa.

Christa Schweng

EESC-voorzitter

VOOR IN UW AGENDA

6 december 2021, Brussel

[Geopolitieke aspecten van de Europese Green Deal](#)

10 december 2021, Brussel

[Europese consumentendag 2021](#)

31 maart - 1 april 2022, Brussel

[**Jouw Europa, jouw mening! 2022**](#)

METEEN TER ZAKE!

Meteen ter zake!

In onze rubriek “Meteen ter zake” vragen we EESC-leden naar hun mening over belangrijke kwesties die van invloed zijn op het dagelijks leven in de EU.

Dit keer geven wij het woord aan **Giuseppe Guerini**, rapporteur van een advies over de platformeconomie met speciale aandacht voor

platformcoöperaties.

Giuseppe Guerini – De digitale-platformeconomie is een snel groeiend verschijnsel dat de grenzen van de Europese Unie overstijgt

Digitale platforms creëren een virtuele ruimte waarin interacties en uitwisselingen plaatsvinden die veel verder gaan dan het op elkaar afstemmen van vraag en aanbod alleen, waardoor zij een steeds verfijndere controle- en beïnvloedingsmacht verwerven ten aanzien van hun werknemers, leveranciers en gebruikers. Maar zij bieden ook een buitengewone kans voor disruptieve innovatie, door nieuwe klantendiensten aan te bieden en nieuwe werkgelegenheidskansen te creëren. Dit wordt mogelijk gemaakt door profileringssystemen en een grootschalig gebruik van gegevens met behulp van artificiële-intelligentiesystemen en algoritmen die door de platformbeheerders zijn

vastgesteld.

Parallel met deze opmars hebben ook de arbeidsverhoudingen voor mensen die via digitale platforms werken diverse vormen aangenomen: zij verlenen er diensten als zelfstandigen, werken er met tijdelijke contracten of individueel aangepaste arbeidsovereenkomsten enz. In dit verband kunnen werknemerscoöperaties een interessant instrument zijn om arbeidsverhoudingen stabiel te maken, waarbij een hoofdrol is weggelegd voor de werknemers, die mede eigenaren zijn van het platform en van de algoritmen op grond waarvan zij werken.

Maar wat is een platformcoöperatie?

Dit is in feite een democratische en met inspraak van de belanghebbenden beheerde onderneming in de vorm van een coöperatie die de productie van en de handel in goederen en diensten organiseert via IT-infrastructuur en protocollen die in wisselwerking staan met verschillende apparaten, zowel vaste als mobiele.

Zoals elke coöperatie zijn platformcoöperaties eigendom van en worden ze bestuurd door degenen die er het meest afhankelijk van zijn, namelijk werknemers, gebruikers en andere belanghebbenden. Uiteraard geldt voor de leden-werknemers een passend contractueel kader, ongeacht of ze in loondienst dan wel als zelfstandige werken.

Daarom is het van belang dat de uitvoering van de Europese strategie voor de digitale transitie initiatieven omvat ter ondersteuning van de oprichting van coöperaties voor het beheer van digitale platforms, wat

onder meer het collectieve eigendom van digitale diensten, gegevens en technologische infrastructuur zou bevorderen en aldus de weg zou vrijmaken voor een grotere diversificatie van het economische landschap en de verspreiding van economische democratie, ook tegen de achtergrond van de digitale arbeids- en bedrijfsorganisatie. Aangezien er, zoals in het advies wordt opgemerkt, verschillende lacunes zijn in de rechtszekerheid voor werknemers en consumenten die op platforms interageren, is het belangrijk om enerzijds de functie van de “sociale dialoog” en anderzijds de rol die organisaties van de sociale economie in dit verband op zich kunnen en moeten nemen, te erkennen.

De timing van dit advies sluit naadloos aan op de inspanningen van de Europese Commissie om de arbeidsvoorwaarden voor digitale platformwerkers te reguleren, maar ook op het bredere internationale debat over het fenomeen van coöperatieve platforms. Zo laat het EESC zien dat het echt aandacht heeft voor en in staat is om het maatschappelijk middenveld en de Europese sociale partners te vertegenwoordigen.

“EEN VRAAG VOOR ...”

Een vraag voor...

In onze rubriek "Een vraag voor ..." vragen wij Sophia Wiegand om te reageren op een onderwerp dat publieke aandacht heeft gekregen, de COP26 in Glasgow.

"Heeft de COP26 in Glasgow voldaan aan de verwachtingen van de jonge generatie, die actief aandringt op doeltreffende oplossingen om de opwarming van de aarde tegen te gaan?"

Sophia Wiegand woonde de COP26 als jongerenvertegenwoordiger van het EESC bij en is coördinator van de werkgroep Climate Emergency van het [Europees studentenforum](#) (AEGEE), die tot doel heeft jongeren voorlichting te bieden over de klimaatcrisis en hun in staat te stellen als actieve burgers bij te dragen aan een groene transitie. Ze studeert internationale betrekkingen aan de Technische Universiteit Dresden. Haar scriptie gaat over milieuvredesopbouw.

Sophia Wiegand: COP26 teleurstellend voor jongeren, maar we blijven hoop houden

EESC Info: Heeft de COP26-top in Glasgow voldaan aan de verwachtingen van de jongere generatie, die actief aandringt op doeltreffende oplossingen om de opwarming van de aarde tegen te gaan?

Sophia Wiegand: Het antwoord hierop is een duidelijk 'nee'. Jonge klimaatactivisten zijn er de afgelopen jaren wel gewend aan geraakt om teleurgesteld te worden door de COP's, maar dat belet ons niet om hoop te blijven houden. Gezien de enorme aandacht die de COP26 heeft gekregen en de gigantische druk van het maatschappelijk middenveld in de hele wereld dachten velen van ons optimistisch dat deze top de klimaatactie een flinke duw in de richting van de 1,5 °C-doelstelling zou kunnen geven.

Na de COP26 beleeft de wereld zich echter nog steeds naar een opwarming van 2,4 °C, ondanks de nadruk die in het Klimaatpact van Glasgow wordt gelegd op de doelstelling van 1,5 °C. Er worden nog altijd miljarden te weinig uitgetrokken voor adaptatie, voor mitigatie en voor verlies & schade in de meest kwetsbare gemeenschappen, terwijl schadelijke subsidies voor fossiele brandstoffen de uitbuiting van mensen en de aarde in stand houden. En weliswaar wordt in het Pact van Glasgow voor het eerst ingegaan op de noodzaak om van het gebruik van steenkool af te stappen, maar wordt er slechts gesproken van "afbouwen" in plaats van "uitfasen" en worden er ruime uitwegen geboden om fossiele brandstoffen te blijven gebruiken. Deze

teleurstellende resultaten staan in schril contrast met de grootse woorden die tijdens de top werden gesproken en de geloofwaardigheid van het hele COP-proces heeft daardoor een flinke deuk opgelopen. Veel jongeren zijn kwaad omdat zij door het uitblijven van actie bewust in gevaar worden gebracht. Uit studies blijkt dat het merendeel van de jongeren als gevolg van de klimaatcrisis zal worden blootgesteld aan ten minste één klimaatgerelateerd risico, zoals hittegolven, orkanen, luchtvervuiling, overstromingen of waterschaarste, waardoor het risico op letsel en gezondheidsschade, gedwongen migratie, ontoereikende voeding en werkloosheid toeneemt. Er moeten veel ambitieuzere en inclusievere maatregelen komen om de dreigende ramp voor de huidige jongere generatie af te wenden.

Sommige resultaten van de COP26, zoals de nieuwe samenwerking tussen China en de VS – de grootste uitstoters – en het besluit om de ontoereikende nationale klimaatdoelstellingen het komende jaar te herzien, vormen zeker stappen in de goede richting. Maar ze zijn bij lange na niet voldoende om de klimaatcrisis aan te pakken en de toekomst van onze aarde en de mensheid te beschermen.

Sophia Wiegand

RAADT U WIE ONZE GAST IS?

De verrassingsgast

Elke maand nodigen wij u uit om kennis te maken met een “verrassingsgast”, iemand van wie het werk en de inzet een inspiratiebron vormen voor anderen. Mensen die we bewonderen om hun moed, hun vastberadenheid en hun trouw aan idealen.

Het gaat om mensen die de realiteit waarin we leven anders helpen vormgeven. Voor de decembereditie van EESC Info hebben we **Matthew Caruana Galizia** uitgenodigd, onderzoeksjournalist en directeur van de Daphne Caruana Galizia Foundation, waar hij werkt aan de zaak rond de moord op zijn moeder, Daphne Caruana Galizia, die in 2017 werd omgebracht na haar onderzoeken naar corruptie op Malta. Matthew en zijn familie hebben zich tot dusver onvermoeibaar ingezet om straffeloosheid aan te pakken en de waarheid omtrent Daphne's dood te achterhalen.

Matthew Caruana Galizia: Ik probeer ervoor te zorgen dat mijn moeder niet voor niets is gestorven

Exclusief interview met Matthew Caruana Galizia, onderzoeksjournalist en directeur van de Daphne Caruana Galizia Foundation in Malta.

“Ik werk bij de Daphne Caruana Galizia Foundation in Malta, die vernoemd is naar mijn moeder, Daphne. Ze was 30 jaar lang journaliste en deed onderzoek naar corruptie binnen de hoogste kringen en naar sociale misstanden in Malta. Tijdens een van haar belangrijkste onderzoeken werd ze vermoord, op 16 oktober 2017. Ik was getuige van de moord. En sindsdien vechten mijn familie en ik voor gerechtigheid voor haar.”

EESC Info: Is de situatie voor journalisten verbeterd sinds de moord op je moeder?

Matthew Caruana Galizia: Voor journalisten in het algemeen is er nu binnen de Commissie erkenning voor het belang van onderzoekswerk en de ernst van de problemen waarmee wij te maken hebben. Het gaat de goede kant op, maar ik denk niet dat de situatie voor onderzoeksjournalisten voldoende is verbeterd.

Journalisten worden wel steeds beter in het onderzoeken van georganiseerde misdaad, corruptie en witwaspraktijken. Met elk nieuw gezamenlijk onderzoek worden ze effectiever.

De Pandora Papers is daar het meest recente voorbeeld van: dat was een ongelooflijk effectief, goed gestructureerd onderzoek. De mensen die daaraan hebben meegewerkt, hebben met heel weinig middelen ongelooflijk werk verricht, maar de reden waarom ons werk niet gemakkelijker is geworden, is dat onze autoriteiten wereldwijd de strijd tegen corruptie niet kunnen bijbenen.

We zijn traag geweest in het ontwikkelen van nieuwe instrumenten die wereldwijd kunnen worden ingezet in de strijd tegen georganiseerde misdaad en corruptie. En ja, dit heeft nog steeds tot gevolg dat

journalisten die bewijsmateriaal en rapporten over corruptie en georganiseerde misdaad publiceren, aan ernstige risico's worden blootgesteld.

Hoe kan het maatschappelijk middenveld onderzoeksjournalisten steunen?

Hele grote en goed gefinancierde maatschappelijke organisaties zijn in staat om onderzoekswerk te financieren en het werk van freelancejournalisten in enkele belangrijke onderzoeken te steunen.

Mensenrechtenorganisaties spreken zich uit over schendingen van het recht op vrije meningsuiting en over het gebruik van gerechtelijke intimidatie om journalisten het zwijgen op te leggen.

Mijn familie heeft enorm veel steun gekregen van maatschappelijke organisaties en zonder die steun waren we niet gekomen waar we nu zijn in onze strijd voor gerechtigheid voor mijn moeder.

Maar die maatschappelijke organisaties zijn op hun beurt natuurlijk weer afhankelijk van financiering door Europese instellingen, Europese organen, door particuliere burgers, via lidmaatschap, dat soort dingen. Ngo's worden verguisd en hebben een slechte naam. Ze zijn zelf het doelwit. Dus zij hebben ook bescherming nodig.

Wat kan de Europese Unie nog meer doen om duidelijk te maken dat ze de persvrijheid hoog in het vaandel draagt?

Ik denk dat journalisten en mensen die actief zijn op het gebied van mensenrechten, pleitbezorgers van het recht op vrijheid van meningsuiting, sinds het aantreden van de nieuwe Europese Commissie een bondgenoot hebben in de Commissie en ook in het Europees Parlement, dat onlangs een prijs in het leven heeft geroepen die naar mijn moeder is vernoemd, de Daphne Caruana Galizia-prijs voor journalistiek.

Hieruit blijkt duidelijk dat een van de belangrijkste Europese instellingen de onderzoeksjournalistiek daadwerkelijk, op een effectieve en concrete manier steunt.

De instellingen worden, denk ik, tegengehouden door de lidstaten van de EU, die bijvoorbeeld de klokkenluidersrichtlijn en de richtlijnen tegen witwaspraktijken niet uitvoeren.

Er zijn landen in de Europese Unie die bijvoorbeeld geen openbare registers voor bedrijfseigendom hebben. Cyprus is een van die landen. En dit maakt het voor journalisten moeilijker om hun werk te doen.

Ik wil er echt voor zorgen dat mijn moeder niet voor niets is gestorven. Dat is echt mijn grootste drijfveer, dat er lessen worden getrokken uit de moord op mijn moeder, om te voorkomen dat zoiets opnieuw gebeurt. En het is al opnieuw gebeurd, wat laat zien dat er nog een lange weg te gaan is. In Griekenland werd de journalist Ján Kuciak vermoord en ook in Nederland is pas nog een journalist omgebracht. Dus we zijn er nog lang niet, maar we zijn op de goede weg. We moeten gewoon druk blijven uitoefenen.

[Herman van Rompuy : Le vieux poète parle doucement](#)

Nous sommes heureux de poursuivre la publication de la série de haïkus, sous le titre commun "Le vieux poète parle doucement", que nous a offerts leur auteur, Herman van Rompuy, ancien président du Conseil européen.

Arbres abattus
plus de tiges de printemps
En attendant le transport

Feuilles mortes
Plus nombreuses chaque jours dans les rues
l'automne tombe vite

La lumière est revenue
Après la grisaille de la pluie
Un ciel d'espoir

[Herman van Rompuy: The old poet speaks gently](#)

We are delighted to host a new selection of haikus by Herman Van Rompuy, former President of the European Council, as part of our series "The old poet speaks gently".

These haikus were originally written in French.

Herman van Rompuy: The old poet speaks gently

Felled trees
no more spring stems
Waiting for transport

Dead leaves
More in the streets every day
autumn is falling fast

The light has returned
After the grey of the rain

A sky of hope

NIEUWS VAN HET EESC

Het toekomstige EU-handelsbeleid moet open, eerlijk, inclusief en duurzaam zijn

In een plenair debat over de toekomst van het EU-handelsbeleid in een veranderende wereld benadrukte het EESC dat alleen een open, eerlijke, inclusieve en duurzame handel kan zorgen voor een veerkrachtig herstel van en voor welvaart voor bedrijven en mensen. Het wees er ook op dat hierbij voor de Wereldhandelsorganisatie een cruciale rol is weggelegd.

Uit de wereldwijde handel blijkt dat het herstel niet overal gelijk is.

De voorzitter van het EESC, **Christa Schweng**, merkte het volgende op: “Internationale handel moet vrij, eerlijk, duurzaam en voorspelbaar zijn en is van vitaal belang voor ons bedrijfsleven en onze burgers. Duurzame handel is de enige handel die kan zorgen voor een veerkrachtig en duurzaam herstel na de COVID-19-pandemie”.

Tijdens de oktober-zitting had het EESC ambassadeur **Jean-Marie Paugam**, adjunct-directeur-generaal van de Wereldhandelsorganisatie (WTO), te gast, die zich verheugd toonde over het feit dat het internationale handelssysteem zich tijdens de pandemie veerkrachtig had getoond. *“Aanvankelijk zagen we nog een wildgroei aan handelsbeperkende maatregelen, maar al vrij snel kozen de staten voor samenwerking en faciliterende maatregelen”.*

Met het initiatiefadvies [De volgende generatie hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling – Herziening van het 15-puntenactieplan](#)”, waar het debat verband mee hield, wil het EESC ervoor zorgen dat een “op waarden gebaseerde handelsagenda” deze keer duidelijk integraal deel uitmaakt van de EU-handelsstrategie.

De rapporteur van het advies, **Tanja Buzek**, onderstreepte met name dat de hoofdstukken over arbeid en milieu niet volledig voldoen aan de wettelijke vereisten. *“We stellen een ambitieuze herziening voor, met een vernieuwde op sancties gebaseerde handhavingsaanpak en scherper toezicht door het maatschappelijk middenveld, waarbij gebruik wordt gemaakt van innovatieve instrumenten en het hefboomeffect voor hoofdstukken over handel en duurzame ontwikkeling wordt vergroot.”*

“Non aes sed fides” – niet geld maar vertrouwen

De heer **Paugam** zei prioriteit te willen geven aan het herstel van het vertrouwen in het systeem, dat lange tijd door vele belanghebbenden en staten was ondermijnd. *“Wat wij opnieuw moeten opbouwen is in de eerste plaats een minimum aan vertrouwen, want zonder vertrouwen valt er niet te onderhandelen.”* Hij voegde er nadrukkelijk aan toe dat het kostbaarste bezit van de WTO “non aes sed fides” was, geen geld maar vertrouwen.

Op basis van een onlangs in [Borderlex](#) gepubliceerd artikel van **David Henig** met drie mogelijke scenario's voor de WTO – “heropleving, desintegratie of regressie” – koos de heer **Paugam** voor “wederopbouw”. Daarom moeten de EU en het Europese maatschappelijk middenveld actief bij een en ander worden betrokken, want zoals mevrouw **Buzek** het formuleerde: *“Zonder het maatschappelijk middenveld heeft duurzaamheid geen kans”*.

Tot besluit van het evenement zei mevrouw **Schweng**: *“De actieve betrokkenheid van en aanvaarding door het maatschappelijk middenveld, in al zijn geledingen, is een hoeksteen van een duurzaam handelssysteem dat resultaten oplevert voor de mensen”*. (at)

Schendingen van de vrijheden en rechten in het Schengengebied moeten worden aangepakt

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) is ingenomen met de door de Europese Commissie voorgestelde nieuwe EU-strategie voor de toekomst van het Schengengebied. Wel wijst het erop dat de EU en de lidstaten strikt de hand moeten houden aan het Handvest van de grondrechten waar het gaat om het beheer van de nationale en de EU-grenzen, politieke en justitiële samenwerking en migratie- en asielbeleid.

De oproep tot actie uit het advies over de nieuwe strategie, dat tijdens de oktoberzitting werd goedgekeurd, is er gekomen naar aanleiding van verontrustende berichten over schendingen van de grondrechten aan de buitengrenzen van de EU, waarover het EESC zich grote zorgen maakt.

“Wij verzoeken de Europese Commissie en het Europees Grens- en kustwachtagentschap om deze zorgwekkende situatie op de voet te volgen en misstanden recht te zetten, en om meldingen van schendingen

van de grondrechten onverwijld in behandeling te nemen”, zo verklaarde rapporteur **Ionuț Sibian**.

Het EESC merkt op dat het de laatste jaren bijzonder lastig is gebleken de Schengenbeginselen consequent toe te passen. De vluchtelingencrisis van 2015 heeft tekortkomingen in de EU-aanpak van het beheer van de buitengrenzen en migratie aan het licht gebracht, terwijl de COVID-19-pandemie ertoe heeft geleid dat tijdelijk opnieuw controles aan de binnengrenzen werden ingesteld. Zowel bedrijven en werknemers als de

grensgemeenschappen en de grensoverschrijdende samenwerking hebben eronder geleden dat de Schengenbeginselen terzijde werden geschoven.

Het EESC dringt erop aan dat de Commissie op regelmatige basis en met de grootste zorgvuldigheid nagaat of de herinvoering van deze controles noodzakelijk is en hoever zij gaan; waar nodig dient de Commissie in te grijpen.

Voorts wijst het Comité er in zijn advies op dat Cyprus, Roemenië, Bulgarije en Kroatië nog steeds zijn uitgesloten van de volledige toepassing van het Schengenverdrag, en verzoekt het de Raad met klem deze situatie recht te zetten.

*“Burgers in Cyprus, Roemenië, Bulgarije en Kroatië kunnen nog steeds niet ten volle gebruik maken van hun rechten als EU-burgers omdat zij van het Schengengebied zijn uitgesloten. Het EESC pleit voor volledige toetreding van deze landen, die niets liever willen. Bulgarije, Kroatië en Roemenië controleren hun buitengrenzen nu al overeenkomstig de Schengengrenscore”, aldus de heer **Sibian**.*

Het EESC is groot voorstander van een aanpassing van de Schengengrenscore, rekening houdend met de lessen die uit de pandemie zijn getrokken. Ook zou het graag zien dat het Adviesforum voor de grondrechten wordt versterkt en dat het maatschappelijk middenveld via het EESC bij een en ander wordt betrokken. (II)

Industriebeleid: de EU moet méér doen dan het oplossen van marktfalen

De vraag hoe de strategische autonomie van de Europese industrie het best kan worden gewaarborgd, stond centraal in een debat over het industriebeleid tijdens de EESC-zitting van oktober.

Tijdens de EESC-zitting van 21 oktober heeft een debat plaatsgevonden met **Padmeshree GEHL SAMPATH**, Berkman Klein Fellow aan de Harvard University, over de vraag hoe de industriestrategie de dubbele transitie naar een groene en digitale economie kan ondersteunen, kan bijdragen tot het herstel van Europa en onze strategische autonomie en veerkracht kan vergroten.

Padmeshree Gehl Sampath, een vooraanstaand deskundige op het gebied van technologie, ontwikkeling en de mondiale politieke economie, pleitte voor een nieuw soort overheidsinterventie die niet alleen gericht is op het herstellen van marktfalen, maar er ook voor zorgt dat de technologische verandering sociaal iets oplevert.

“Het is tijd om het industriebeleid doortastend en out of the box tegen het licht te houden”, zo zei ze. “Het heeft geen zin om te herhalen wat in het verleden niet heeft gewerkt.”

Bij het uitstippelen van een nieuw industriebeleid moet allereerst worden erkend dat de achteruitgang van ondernemerschap, innovatie en concurrentievermogen in geavanceerde economieën voortdurend wordt versterkt door nieuwe technologische paradigma's en trends in een groot aantal sectoren en processen. De onzekerheid in de wereld na COVID is niet alleen het gevolg van de pandemie. Ook de meervoudige effecten van datagestuurde netwerken, de oneerlijke verspreiding van digitaliseringsdividenden in de afgelopen 15 jaar, de druk van de klimaatverandering en de energietransitie op landen, en de vertraging – soms zelfs de ineenstorting – van de wereldhandel en de toeleveringsketens die sinds het begin van de globalisering in de jaren tachtig zorgvuldig zijn opgebouwd, hebben hun weerslag.

Ten tweede zou een nieuwe strategie moeten worden uitgewerkt op basis van drie gedurfde stellingen:

- 1) Erkennen dat de drie megatrends van de toekomst – gezondheidszorg/pandemieparaatheid, energietransitie/klimaatactie en de data-economie – sterk met elkaar verweven zijn, en er gebruik van maken. We hebben geen industriebeleid nodig dat deze megatrends gelijktijdig op verschillende sporen behandelt, maar een beleid waarbij deze transformaties in een circulair model van verandering worden gegoten.
- 2) Zorgen voor meer dynamiek in de technologiesector door de nadruk te leggen op marktbehoud en marktprestaties, hetgeen in al deze sleutelsectoren een belangrijker punt is dan markttoegang, vooral in de sector farmaceutica en vaccins, die momenteel wordt gekenmerkt door sterke oligopolistische tendensen.
- 3) Een echte sectorale aanpak van het industriebeleid hanteren, die verder gaat dan de gebruikelijke doelpalen zoals het mededingingsbeleid, want hoewel al deze sectoren hoogtechnologisch en O&O-intensief zijn en afhankelijk zijn van innovatie en beloningen, verschillen zij zeer sterk van elkaar.

Mevrouw GEHL SAMPATH suggereerde dat de EU, als we echt een Europese gezondheidsmarkt willen bevorderen op basis van bestaande sterke punten, een programma voor publiek-private samenwerking kan steunen voor de ontwikkeling van een ecosysteem van de gezondheidsindustrie, naar het voorbeeld van “Operation Warp Speed” dat in de VS is gecreëerd in de onmiddellijke nasleep van COVID. Europa zou de sterke punten van zijn bestaande biotechnologiebedrijven kunnen opschalen door middel van openbare investeringsprogramma's die de productontwikkeling vergemakkelijken.

De industriestrategie is de afgelopen tijd een belangrijk aandachtspunt geweest van het EESC. Het organiseert dan ook een reeks webinars om de huidige pijnpunten van de industrie te onderzoeken. De webinarreeks, met als titel [*De weg naar onze industriële toekomst*](#), zal worden afgesloten met een grote conferentie in maart 2022, waar het EESC zijn bevindingen met het Franse voorzitterschap van de EU en de Europese Commissie zal bespreken. (dm)

De negatieve trends op het gebied van de rechtsstaat in de EU ombuigen via het maatschappelijk middenveld

Tijdens de EESC-conferentie over grondrechten en de rechtsstaat kwamen ernstige schendingen en negatieve trends aan het licht op de vier gebieden die onder het Europees rechtsstaatmechanisme vallen (justitie, corruptie, media en controlemechanismen). Het EESC benadrukte dat het maatschappelijk middenveld zich uit alle macht inzet voor eerbiediging van dit fundamentele beginsel van de EU.

Cristian Pîrvulescu, voorzitter van de groep Grondrechten en de rechtsstaat (FRRL-groep) van het EESC, onderstreepte de rol van het maatschappelijk middenveld: *"We wenden ons niet tot de vertegenwoordigers van het maatschappelijk middenveld omdat we dat*

nu eenmaal geacht worden te doen, we luisteren naar het maatschappelijk middenveld omdat het een essentiële bijdrage levert aan deze cruciale kwesties".

Giulia Barbucci, vice-voorzitster van het EESC, zei dat *"wettelijke en politieke antwoorden van de EU niet op zichzelf kunnen staan. We moeten ook de actoren van het maatschappelijk middenveld nauwer bij een en ander betrekken, aangezien zij een brug vormen tussen wat er onder de bevolking leeft en de instellingen".*

Als gevolg van de huidige gezondheidscrisis en de door de autoriteiten genomen maatregelen zijn de problemen die er in dit verband al waren alleen maar groter geworden. In haar verslag over de rechtsstaat van juli 2021 gaat de Commissie in op deze negatieve tendensen, maar noemt ze ook een aantal positieve ontwikkelingen in bepaalde lidstaten.

Gašper Dovžan, staatssecretaris van Buitenlandse Zaken van Slovenië, voegde daaraan toe dat *"de eerbiediging van de rechtsstaat nooit een dilemma mag zijn en ook nooit het kind van de rekening mag worden tijdens een crisis".*

Niettemin *"is er nog veel te doen en een lange weg te gaan"*, aldus **Matthew Caruana Galizia**. Zijn moeder, de Maltese journaliste Daphne Caruana Galizia, werd vermoord toen ze onderzoek deed naar corruptie, witwaspraktijken en georganiseerde misdaad. *"Uit de dood van mijn moeder blijkt helaas maar al te goed dat een haperende rechtsstaat en wijdverspreide corruptie wel degelijk slachtoffers kunnen maken."*

De deelnemers waren het erover eens dat de rechtsstaat van vitaal belang is voor het functioneren van de EU als geheel, en ook voor haar geloofwaardigheid, weerbaarheid en onderlinge vertrouwen.

Zoals **Debbie Kohner** van het Europees netwerk van nationale mensenrechteninstellingen het samenvatte: alle vier de pijlers van het Europees rechtsstaatmechanisme – justitie, mediavrijheid en -pluralisme, anticorruptie en andere controlemechanismen – zijn met elkaar verweven.

Nicole Romain van het EU-Bureau voor de grondrechten benadrukte ook dat alle institutionele actoren zich beter moeten inspannen om de bevolking te doordringen van het belang van grondrechten en de rechtsstaat.

Eszter Nagy van de Europese Federalisten wees erop dat het hoog tijd is dat de EU ten volle gebruik maakt van al haar instrumenten, in de eerste plaats door financiering uit de begroting afhankelijk te maken van het respecteren van de rechtsstaat. (at)

Economisch herstel in de EU — een duidelijkere rol voor het maatschappelijk middenveld

De uitvoering van de nationale herstel- en veerkrachtplannen in de meeste EU-lidstaten vergt heldere bestuurssystemen. De verdeling van de verantwoordelijkheden tussen centraal, regionaal en lokaal niveau is nog steeds onduidelijk. Het EESC slaat alarm en benadrukt in het advies over de jaarlijkse strategie voor duurzame groei 2021, dat is opgesteld door Gonalo Lobo Xavier en tijdens zijn oktoberzitting is goedgekeurd, dat er duidelijkere mechanismen moeten komen om maatschappelijke organisaties en sociale partners bij de uitvoering, monitoring en aanpassing van de nationale herstel- en veerkrachtplannen te betrekken.

Het EESC heeft deze kwestie al in zijn resolutie van februari aan de orde gesteld, maar ondanks de inspanningen van de Europese Commissie is er nog geen verandering gekomen in de situatie. Het EESC dringt er dan ook met klem op aan dat deze aspecten, die van cruciaal belang zijn voor het herstel van de Unie, nader worden bekeken.

“Het is noodzakelijk dat de vorderingen met de uitvoering van de nationale herstel- en veerkrachtplannen worden gemeten. Voor de monitoring zijn goede indicatoren nodig; deze zijn van essentieel belang om de koers uit te zetten voor de toekomstige ontwikkeling en het verdere herstel van de EU. De lidstaten moeten deze uitdaging adequaat het hoofd bieden: het vergt moed om burgers bewust te maken van de enorme problemen die in het verschiet liggen”, aldus **Lobo Xavier** tijdens het debat.

In het advies over het economisch beleid voor de eurozone 2021, opgesteld door **Kristi S ber**, wijst het EESC er ook op dat de pandemie nog niet achter de rug is en dat de economische gevolgen nog jarenlang voelbaar zullen zijn. Een specifieke en nieuwe economische beleidsmix voor noodsituaties is dan ook onontbeerlijk. De economieën van de EU en de eurozone groeien weer snel. Tegelijkertijd staat de EU voor economische uitdagingen die in de loop van haar integratieproces nog nooit zo groot zijn geweest. Alleen overheidsuitgaven kunnen verlichting bieden in deze kritieke situatie.

Het EESC waardeert de snelle reactie op zowel EU- als nationaal niveau om de pandemie te bestrijden en is ingenomen met het feit dat gezamenlijke inspanningen een belangrijk onderdeel zijn geworden van de herstelstrategie. “Vooral in de eerste helft van 2020 hebben de corona-investeringsinitiatieven geholpen om de zeer moeilijke economische omstandigheden te verzachten, met name door het stabiliseren van de

markten, de werkgelegenheid en de persoonlijke inkomens”, aldus **Söber** tijdens de zitting. “Deze eerste stap werd gevolgd door NextGenerationEU, de krachtige en zeer innovatieve begrotingsbijdrage. Beide initiatieven hebben een snelle en flexibele reactie op de pandemie opgeleverd.” (mp)

5G – Het EESC dringt er bij de Commissie op aan de gevolgen voor de volksgezondheid en het milieu nader onder de loep te nemen

De Europese Commissie moet vooruitgang boeken bij de beoordeling van de multisectorale impact van nieuwe 5G- en 6G-technologieën. Instrumenten en maatregelen zijn geboden om risico's en kwetsbaarheden aan te pakken. In het door Dumitru Fornea opgestelde advies, dat tijdens de oktober-zitting door de voltallige vergadering is goedgekeurd, neemt het EESC een krachtig standpunt in. Het wijst erop dat sociale, gezondheids- en milieukwesties moeten worden onderzocht en dat burgers en alle relevante actoren daarbij moeten worden betrokken, ondanks het feit dat de discussie over de uitrol van 5G-

netwerken is uitgemond in een controversiële, politieke discussie.

In de marge van de zitting zei **de heer Fornea**: “De snelle digitalisering en de ontwikkeling van elektronische communicatie hebben een groot effect op de economie en op de gehele samenleving. Door verantwoord gebruik te maken van deze technologieën heeft de mensheid een historische kans om aan een betere samenleving te werken. Maar zonder de nodige zorgvuldigheid en democratische controle kunnen onze gemeenschappen in de toekomst voor ernstige problemen komen te staan bij het beheer van deze technologische systemen.”

De pandemie heeft aangetoond dat de infrastructuur voor elektronische communicatie een belangrijke rol speelt in de samenleving en de levenskwaliteit van de burgers sterk kan verbeteren, met een rechtstreeks effect op de armoedebestrijding. Potentiële gevaren moeten echter voortdurend worden beoordeeld. Het EESC beveelt daarom aan om Europese en nationale middelen uit te trekken voor meer diepgaand multidisciplinair onderzoek en impactstudies die zowel op de mens als het milieu zijn gericht, en om de resultaten ervan te verspreiden teneinde het publiek en de besluitvormers voor te lichten. (mp)

EESC: Groen luchtvaartinitiatief van Commissie voor verbetering vatbaar

Het nieuwe initiatief van de Europese Commissie om de groei van een markt voor duurzame vliegtuigbrandstoffen (SAF) te versnellen is een stap in de goede richting, maar er zijn enkele wijzigingen nodig om ervoor te zorgen dat het initiatief doeltreffend kan worden uitgevoerd, zonder tot verstoringen te leiden. Dit is de kern van het door Thomas Kropp opgestelde advies over het RefuelEU Luchtvaart-voorstel, dat tijdens de oktoberzitting is goedgekeurd.

“Het is inderdaad juist dat duurzame vliegtuigbrandstoffen — indien in voldoende hoeveelheden geproduceerd en voor alle luchtvaartmaatschappijen beschikbaar — de CO₂-uitstoot van de sector aanzienlijk zouden verminderen. Het is echter niet duidelijk of de aanpak van de Commissie concurrentieverstoringen zou voorkomen”, aldus **de**

heer Kropp.

De luchtvaart is een internationale dienstensector die twee gescheiden markten met een verschillende marktdynamiek bestrijkt: de Europese interne markt van de EER enerzijds, en de internationaal gereguleerde markt anderzijds. Het ontwerpvoorstel van de Commissie moet dit verschil duidelijk tot uiting laten komen en ernaar streven om binnen de EER een gelijk speelveld te handhaven, terwijl het zich proactief inzet voor wereldwijd geldende duurzaamheidsnormen.

Wat het thema CO₂-uitstoot betreft, heeft **de heer Kropp** een advies opgesteld over de kennisgeving over de regeling voor koolstofcompensatie en -reductie voor de internationale luchtvaart (Corsia), dat eveneens tijdens de oktoberzitting is goedgekeurd. In het document onderschrijft het EESC het voorstel van de Commissie tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG wat betreft de kennisgeving inzake compensatie in 2021, en steunt het de spoedige goedkeuring ervan met het oog op rechtszekerheid. (mp)

Het is van cruciaal belang om prioriteiten bij te stellen en voedselzekerheid en duurzaamheid bovenaan de EU-agenda te plaatsen, aldus het EESC

Recente gebeurtenissen als gevolg van COVID-19, extreem weer dat door de ontregeling van het klimaat wordt veroorzaakt, cyberaanvallen en de brexit tonen aan dat het zaak is onze prioriteiten bij te stellen en onze voedselsystemen weerbaarder en duurzamer te maken door de autonomie ervan te vergroten. Voedselzekerheid is voor veel EU-burgers geen vanzelfsprekendheid.

Het EESC pleit voor de ontwikkeling van een instrumentarium dat risicobeheersmaatregelen bevat om de voedselvoorzieningsketens weerbaar te maken tegen extreme situaties, zodat autoriteiten, boeren en bedrijven onmiddellijk actie kunnen ondernemen.

Het EESC stelt in zijn initiatiefadvies over strategische autonomie, voedselzekerheid en duurzaam voedsel een definitie voor van open strategische autonomie voor voedselsystemen, die gebaseerd is op voedselproductie, arbeidskrachten en eerlijke handel, met als

overkoepelende doelstelling om de voedselzekerheid en duurzaam voedsel voor alle EU-burgers veilig te stellen door middel van een eerlijke, gezonde, duurzame en veerkrachtige levensmiddelenvoorziening. “Agrarische bedrijven, vruchtbare landbouwgrond en water zijn strategische troeven die in de hele EU moeten worden beschermd: zij vormen de ruggengraat van onze open strategische voedselautonomie”, aldus de EESC-rapporteur voor dit advies, **Klaas Johan Osinga**. (mr)

EESC: Duurzame en evenwichtige ontwikkeling van stad en platteland is essentieel voor het welzijn van de EU-burgers

De beleidsmakers moeten een alomvattende en holistische EU-strategie ontwikkelen en uitvoeren die een evenwichtige, cohesieversterkende, billijke en duurzame ontwikkeling van stad en platteland bevordert, aldus het EESC. Hiertoe moeten lokale gemeenschappen worden ingeschakeld, traditionele industrieën een impuls krijgen en nieuwe economische activiteiten en werkgelegenheidskansen in plattelandsgebieden worden gecreëerd, en tegelijkertijd synergieën met stedelijke gebieden worden bevorderd.

In zijn advies “Naar een alomvattende strategie voor duurzame plattelands- en stadsontwikkeling” doet het EESC diverse aanbevelingen die uitgaan van de betrokkenheid van meerdere belanghebbenden en een bottom-upbenadering, essentiële voorwaarden voor een duurzaam

plattelandsbeleid en lokale inbreng in dit beleid.

Horizontale coördinatie en beleid op maat zijn van cruciaal belang

“Voor de verschillende beleidsmaatregelen die gevolgen hebben voor plattelandsgebieden moet worden gestreefd naar een geïntegreerd plan van aanpak en financiering. Er moet voor worden gezorgd dat plattelandsgebieden niet alleen duurzaam zijn, maar ook aantrekkelijk als woonplaats. De levenskwaliteit op het platteland zal worden afgemeten aan de toename van het aantal jongeren en nieuwe initiatieven die hoogwaardige, goed betaalde banen bieden”, aldus rapporteur **Josep Puxeu Rocamora**. (mr)

EU-begrotingsregels — EESC dringt aan op hervormingen

Het begrotingskader van de EU moet herzien worden. Dit moet niet alleen worden gedaan om de economie op middellange termijn te stabiliseren, maar ook om de sociaal-ecologische transformatie van onze economie te financieren en volledige werkgelegenheid, hoogwaardige banen en rechtvaardige transitie te waarborgen. Het door Dominika Biegón opgestelde en door de voltallige vergadering tijdens de oktoberzitting goedgekeurde advies vindt er geen doekjes om: de Europese Commissie moet werk maken met de herziening van het EU-kader voor economische governance.

Tijdens het debat zei **mevrouw Biegón** het volgende: “Het EESC bepleit pragmatische oplossingen voor de toekomst van het EU-begrotingskader: ons advies laat zien hoe ideologische tegenstellingen in het debat over

staatsschulden kunnen worden overwonnen. De begrotingsregels van de EU kunnen flink worden verbeterd zonder wijziging van de EU-Verdragen. Wij kunnen een einde maken aan het chronische gebrek aan overheidsinvesteringen en de lidstaten meer speelruimte geven om economische achteruitgang in de toekomst adequaat op te vangen zonder de houdbaarheid van de begroting in gevaar te brengen. De EU-instellingen moeten onverwijld hervormingen voorstellen om de weg te effenen voor duurzaam herstel en een rechtvaardige transitie.”

Maatschappelijke organisaties moeten ook meer bij het Europees Semester betrokken worden, zowel op nationaal als op EU-niveau. Het beginsel van partnerschap, dat reeds lang een traditie is bij de governance van de Europese structuur- en investeringsfondsen, moet als blauwdruk dienen om het maatschappelijk middenveld doeltreffend bij de zaak te betrekken. (mp)

Duurzame reclame kan de groene transitie van Europa in een stroomversnelling brengen

In een tijdens de oktoberzitting goedgekeurd initiatiefadvies zet het EESC uiteen hoe de reclamesector zich kan aanpassen aan de uitdagingen in verband met de klimaatverandering en het herstel na de pandemie en tegelijkertijd een belangrijke rol kan blijven spelen in de Europese economie en cultuur.

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) zou graag zien dat een kader tot stand wordt gebracht voor een moderne reclamesector die een fundamentele rol blijft spelen in de economische groei, het scheppen van banen en de ondersteuning van de Europese cultuur, en tegelijkertijd uitgroeit tot een betrouwbare hefboom voor verantwoorde consumptie.

Uit verschillende studies blijkt dat elke euro die aan reclame wordt besteed de Europese economie 5 tot 7 keer zoveel opbrengt. Nieuwe producten en diensten worden verspreid, de concurrentie neemt toe en de toegang van het publiek tot media, kunst en sport wordt gefinancierd. Tezelfdertijd echter krijgt de sector vaak kritiek omdat reclame overconsumptie in de hand werkt en negatieve gevolgen heeft voor de samenleving en het milieu.

*“Wij proberen na te gaan hoe deze sector zich op een duurzame manier kan ontwikkelen zonder in te boeten aan efficiëntie”, aldus **Thierry Libaert**, rapporteur van het advies.*

Ten eerste roept het EESC bedrijven en reclamebureaus op om na te gaan hoe ze hun uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met 55 % kunnen verminderen en tegen 2050 koolstofneutraal kunnen zijn.

Duurzaamheid moet de rode draad zijn in alle reclamecampagnes. In de praktijk zou de reclame-industrie kunnen worden aangemoedigd om het energieverbruik van digitale reclameschermen terug te brengen of om deze beter recycleerbaar te maken. Om de milieueffecten van reclamedrukwerk te beperken, zouden bedrijven kunnen overstappen op papier van duurzaam beheerde bossen (met PEFC- en FSC-keurmerken) en laagtoxische inkt die voldoet aan de Europese Reach- en GreenGuard-normen.

Ook kan reclame consumenten er via nudging toe aanzetten hun collectieve milieuvoetafdruk te verkleinen. Zo kan reclame autodelen aanmoedigen door minder automobilisten te laten zien die alleen in hun auto zitten. Goede praktijken moeten worden versterkt door tijdens universitaire opleidingen communicatie meer aandacht te besteden aan milieukwesties.

Een andere discussie die dringend moet worden gevoerd, hangt samen met onrealistische claims; zo worden schadelijke wegwerpproducten soms als “duurzaam” gepresenteerd. Uit een onderzoek dat in 2020 door nationale autoriteiten voor consumentenbescherming en de Europese Commissie werd uitgevoerd, bleek dat 42 % van de “groene” productclaims op websites van bedrijven vals of overdreven waren.

Breed gedragen afspraken in de reclamewereld om feitelijke, accurate informatie te verstrekken, zouden meer consumenten in staat stellen om producten met een daadwerkelijk kleinere milieuvoetafdruk te

herkennen, zo meent het EESC. Hier is een rol weggelegd voor de Europese Commissie, die moet werken aan EU-brede regelgeving om de reclame-industrie te ondersteunen in haar strijd tegen desinformatie.

Een dergelijke aanpak houdt ook in dat wordt voorzien in stimulansen voor adverteerders die zich aan dergelijke normen houden. Het verlenen van steun zou het risico verminderen dat adverteerders uitwijken naar de buitenlandse technologiebedrijven die het merendeel van de digitale reclame in handen hebben, en zou een sector versterken die centraal blijft staan in de Europese omslag naar duurzamere consumptie. (dm)

Een duurzame industriestrategie voor de EU heeft alleen kans van slagen als zij inclusief is en rekening houdt met de sociale gevolgen

Een industriestrategie voor een krachtig herstel na de pandemie moet het maatschappelijk middenveld omvatten, benadrukt het EESC in een recent verslag over het ontwerp voor een nieuwe industriestrategie van de EU. Ze moet gericht zijn op duurzaamheid en welzijn, sociale gevolgen meten en een efficiënt en toegankelijk gezondheidszorgstelsel bevorderen.

De COVID-19-pandemie heeft zwakke plekken in het economisch bestel van Europa blootgelegd, met name regionale ongelijkheden, lacunes in vaardigheden en risico's voor de interne markt en de levering van strategische goederen. In het licht van deze lessen heeft de Europese Commissie haar blauwdruk voor een groener, digitaal en concurrerender industrieel landschap geactualiseerd: de nieuwe industriestrategie voor Europa.

Het EESC heeft een [verslag](#) over de aanpassingen en een aanvullend [advies](#) opgesteld, waarin het de voorwaarden belicht voor een inclusief en innovatief ecosysteem voor de gezondheidszorg waarop de industrie in de EU kan steunen.

In het verslag roept het EESC alle partijen die bij de Europese economie betrokken zijn op om de toekomst ervan vorm te geven, variërend van vakbonden, industrie en kmo's tot andere maatschappelijke organisaties en overheden. De huidige strategie is gericht op het bedrijfsleven, maar het is absoluut noodzakelijk om de sociale partners te betrekken bij het formuleren van de vereiste doelstellingen, streefcijfers en indicatoren voor succesvolle veranderingen, aldus het EESC. Het voegt eraan toe dat concurrentievermogen niet de enige indicator van een haalbare langetermijnstrategie kan zijn. Er is behoefte aan een breder pakket kernprestatie-indicatoren (KPI's) dan in de voorgestelde strategie wordt vermeld. Concurrentievermogen en investeringen zijn volgens het EESC niet voldoende. Wil het Europese bedrijfsleven echt duurzaam zijn, dan moeten KPI's ook sociaal welzijn en duurzame groei bevorderen.

Belangrijk om vast te stellen zijn de effecten van de arbeids- en productieomstandigheden op zowel de samenleving als het milieu, alsmede de kwaliteit van de banen.

Een andere reeks indicatoren moet de transitie naar een circulaire economie zonder afval beoordelen. Ten slotte moeten ook factoren die voor alle sectoren gelden, zoals investeringen in O&O, in het oog worden gehouden om ervoor te zorgen dat bedrijven en banen een lang leven is beschoren.

Belangrijke projecten van gemeenschappelijk Europees belang (IPCEI's) zijn projecten die de hele EU bestrijken en de ontwikkeling ondersteunen van innovaties die cruciaal zijn voor de groene en de digitale transitie. Volgens het EESC is in de eerste plaats de knowhow van werknemersorganisaties nodig om deze projecten goed uit te voeren. Ten tweede moeten de IPCEI's worden beoordeeld op de waarde en de banen die zij creëren en op de vaardigheden die werknemers en bedrijven nodig hebben voor de gemoderniseerde industrieën.

Normen zijn een ander belangrijk instrument om het Europese leiderschap in de industriële productie te herstellen. Het Comité dringt erop aan dat de door Europese bedrijven ontwikkelde normen niet alleen door de ondernemingen zelf worden verspreid: de Commissie moet er achter staan en ook helpen bij de verspreiding ervan.

In het aanvullend advies wordt nagegaan hoe de strategie de toegang tot een eerlijker en beter gecoördineerde gezondheidszorg in Europa kan verbeteren.

Het EESC beveelt aan om vooral te kijken naar governance, diversificatie van het aanbod en digitale gezondheidszorg, die allemaal met elkaar samenhangen. Beter geleide bedrijven zouden de interne markt vlotter laten functioneren en nieuwe bedrijven stimuleren. Een groter aantal producenten zou op zijn beurt de toegang tot goederen en diensten in de gezondheidszorg betrouwbaarder maken, net als prikkels om de productie van essentiële materialen en producten terug naar Europa te halen.

Maatregelen voor digitale gezondheidszorgsystemen die tussen organisaties en over de grenzen heen werken, zouden de eengemaakte markt voor de sector verder versterken en de zorg verbeteren. Om dezelfde redenen dringt het EESC aan op maatregelen om de synergie tussen de publieke en de particuliere sector, grote ondernemingen en kmo's te vergroten, alsook op investeringen in O&O en opleiding van alle werknemers in de gezondheidszorg. (dm)

EESC pleit voor nieuw EU-beleid ter ondersteuning van de glasindustrie

In het kader van de dialoog over de transitie naar een klimaatneutrale samenleving heeft het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) aangedrongen op meer maatregelen om de Europese glasindustrie te beschermen.

Het EESC verzoekt de beleidsmakers van de EU om de glasindustrie centraal te stellen in de huidige beleidsprioriteiten, zoals het “Klaar voor 55”-pakket, het pakket circulaire economie, de Digitale Agenda, de agenda voor strategische waardeketens, het internationale handelsbeleid van de EU en de bijbehorende instrumenten.

Het **Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC)** is ingenomen met het EU-beleid dat de glasindustrie steunt om de overgang naar een klimaatneutrale samenleving mogelijk te maken. De renovatiegolf van de

EU biedt volgens het EESC enorme commerciële mogelijkheden voor glas, door investeringen op gang te brengen en tegelijkertijd een enorme bijdrage te leveren aan de vermindering van de CO₂-emissies van gebouwen. Het EESC dringt er met klem op aan dat er ook een energietransitie plaatsvindt binnen de glasindustrie, dankzij financiële steun voor zowel kapitaal- als operationele uitgaven, en door ervoor te zorgen dat de sector niet wordt blootgesteld aan oneerlijke concurrentie van buiten de EU-markt.

In het [initiatiefadvies](#) dat is goedgekeurd tijdens de zitting van oktober, dringt het EESC aan op verschillende, parallelle maatregelen om de glasindustrie groener en energie-efficiënter te maken, met versterking van het concurrentievermogen en behoud van hoogwaardige banen.

“Glas is overal, van mobiliteit tot de bouwsector, van defensie tot smartphones. Om het potentieel van de nieuwe glasmarkten ten volle te benutten en tegelijkertijd de uitdagingen van de groene en de digitale transitie aan te gaan, heeft de EU een industriële strategie voor glas nodig”, zei de rapporteur van het advies, **Aurel Laurențiu Plosceanu**.

Het EESC pleit er bij de Commissie en het Europees Parlement voor om nieuw EU-beleid te ontwikkelen met betrekking tot klimaatdoelstellingen en strategische waardeketens, teneinde de productie van fotonvoltaïsche cellen in Europa weer op gang te brengen en de productie van andere strategische glasproducten en de waardeketens waartoe zij behoren veilig te stellen.

Het EESC is van mening dat de Europese glasindustrie op een tweesprong staat. Enerzijds krijgt de sector te maken met structurele veranderingen die samenhangen met de digitale en de groene transitie. De productie zal binnen drie decennia koolstofneutraal en circulair moeten worden, terwijl de processen de komende jaren nog meer zullen worden geautomatiseerd en gedigitaliseerd.

Anderzijds zal de glassector een voortrekkersrol spelen bij deze transities en zullen er in de komende jaren veel nieuwe commerciële mogelijkheden ontstaan voor glasproducten.

“De EU zou glas moeten classificeren als een permanent materiaal en de voordelen van glas als bijdrage aan duurzame verpakkingssystemen en de circulaire economie moeten erkennen. De glasrecyclingsector heeft

een groot potentieel om nieuwe banen te scheppen en nieuwe getalenteerde werknemers aan te trekken”, aldus **Gerald Kreuzer**, corapporteur van het advies.

Ook zou de EU moeten erkennen dat glas van vitaal belang is voor de productie van groene energie. (ks)

‘Blended’ leren: volwaardig, voor iedereen toegankelijk onderwijs dat niet ten koste gaat van de sociale vaardigheden

Het Europees Economisch en Sociaal Comité (EESC) heeft een aantal kanttekeningen geplaatst bij het recente voorstel van de Commissie voor de invoering van ‘blended’ leren — een combinatie van traditioneel contactonderwijs en online of anderszins zelfstandig leren — in het basis- en middelbaar onderwijs, en vraagt zich af of dit voorstel wel op het juiste moment komt, gezien de enorme gevolgen die de COVID-19-pandemie heeft gehad voor de onderwijsstelsels in Europa en daarbuiten.

In het tijdens zijn oktoberzitting uitgebrachte [advies](#) over ‘blended learning’ heeft het EESC ook zijn bezorgdheid geuit over de geschiktheid van deze leermethode voor leerlingen in het basisonderwijs en in de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Het Comité vindt namelijk dat deze vorm van leren eerst in de hogere klassen zou moeten worden ingevoerd, aangezien jongere kinderen, met name in hun eerste jaren op de basisschool, over het algemeen nog niet rijp genoeg zijn om zelfstandig te leren.

*“We betwijfelen of dit het juiste moment is om ‘blended learning’ op scholen in te voeren of aan te moedigen. De COVID-19-pandemie heeft een enorme impact gehad op onderwijsstelsels en op kinderen, vooral jonge kinderen die nog maar net naar school gaan. ‘Blended learning’ betekent dat je zelfstandig moet kunnen leren en dat vergt bepaalde vaardigheden”, aldus **Tatjana Babrauskienė**, rapporteur voor dit advies.*

Volgens het EESC is ‘blended learning’ bevorderlijk voor de toegankelijkheid van onderwijs en opleiding en de verbetering van digitale vaardigheden, zoals tijdens de COVID-19-crisis is gebleken.

De pandemie heeft echter ook aangetoond dat sommige leerlingen niet over de – praktische of persoonlijke – middelen beschikken om op deze manier te leren, wat er in het slechtste geval toe kan leiden dat zij voortijdig van school gaan. Bovendien is gebleken dat onderwijs in nauw contact met leeftijdsgenoten van essentieel belang is voor de sociale vaardigheden en geestelijke gezondheid van kinderen.

“We mogen de sociale rol van onderwijs niet onderschatten. Het gaat niet alleen om natuurwetenschappen of wiskunde: het gaat erom dat kinderen samen naar school gaan, contact hebben met elkaar en leeftijdsgenoten ontmoeten. Fysiek onderwijs is een kwestie van geestelijke gezondheid”, zei de

corapporteur, **Michael McLoughlin**.

Het EESC heeft 21 aanbevelingen gedaan over hoe ervoor kan worden gezorgd dat 'blended' leren een positieve rol kan spelen in het onderwijs. Een belangrijk punt bij de invoering en financiering van 'blended' leren is dat het de onderwijs- en opleidingskansen van alle leerlingen moet verbeteren, ook – en vooral – van leerlingen uit lagere inkomensklassen, leerlingen met een handicap en leerlingen in plattelandsgebieden.

Tijdens de COVID-19-crisis is duidelijk geworden dat 'blended' leren veel tijd en creativiteit vergt van de toch al overbelaste leerkrachten, die een centrale rol spelen in een succesvolle opzet en begeleiding van zelfstandig leren.

Er zijn nu al te weinig leerkrachten in Europa, deels vanwege de lonen en de lastige arbeidsomstandigheden. Daarom is het belangrijk om de gevolgen van 'blended' leren voor de arbeidsomstandigheden en de werkdruk in de gaten te houden, om burn-outs te voorkomen. Om de druk te verlichten, roept het EESC de nationale overheden op om leerkrachten die zich deze nieuwe leermethode eigen willen maken, alle mogelijke steun te verlenen. (II)

Groeiende behoefte aan langdurige zorg van hoge kwaliteit

De buitengewoon hoge sterftecijfers tijdens deze pandemie hebben structurele en systemische problemen in de verpleeghuiszorg aan het licht gebracht. Tel daar het groeiende aantal ouderen als gevolg van de stijgende levensverwachting in de komende jaren bij op en de slotsom luidt dat het zorgmodel dringend op de schop moet.

Hoe kunnen de toegankelijkheid, de betaalbaarheid en de kwaliteit van de zorg worden verbeterd? En hoe kan er voor voldoende zorgpersoneel en betere arbeidsomstandigheden worden gezorgd? Deze en andere belangrijke vragen kwamen aan bod tijdens de hoorzitting van het EESC [“Naar een nieuw zorgmodel voor ouderen: lering trekken uit de COVID-19-pandemie”](#). De ideeën die tijdens deze hoorzitting naar voren werden gebracht, zullen worden verwerkt in een initiatiefadvies van het EESC dat

momenteel in voorbereiding is.

De rapporteur voor dit advies, **Miguel Ángel Cabra de Luna**, zei hierover het volgende: “In dit advies wordt geen uitgebreide aanpak van de vergrijzing voorgesteld, maar wordt gefocust op de zorg voor ouderen, omdat zij het hardst getroffen zijn door de COVID-19-pandemie”.

Tijdens de hoorzitting werden zorgmodellen uit de lidstaten besproken en werden de verschillende wijzen van aanpak en problemen in verband met de pandemie belicht.

Volgens het door de Commissie en het Comité voor sociale bescherming opgestelde verslag over langdurige zorg van 2021 zal de vergrijzing van de bevolking naar verwachting leiden tot een duidelijke toename van de vraag naar langdurige zorg. Het aantal mensen van 65 jaar en ouder zal de komende 30 jaar met naar schatting 41 % stijgen tot 130,1 miljoen.

Maciej Kucharczyk, secretaris-generaal van AGE Platform Europe: “De ontwikkeling van goede zorgstelsels is van groot belang want alleen met een passende dienstverlening kunnen de autonomie, de onafhankelijkheid en de levenskwaliteit van mensen worden bevorderd.”

Tuscany Bell, van de Europese Federatie van ambtenarenvakbonden (EPSU): “Om adequate diensten te kunnen leveren aan zorgbehoevende mensen, zijn passende arbeidsomstandigheden en voldoende gekwalificeerd personeel een absolute must. Momenteel biedt een te klein aantal zorgmedewerkers zorg aan een te groot aantal mensen”.

Aangezien actief ouder worden velerlei facetten kent en een zaak van zowel economisch als sociaal beleid is, is coördinatie tussen sociale en gezondheidsdiensten noodzakelijk om langdurige zorg toegankelijker te maken en ervoor te zorgen dat mensen waardig oud kunnen worden. (at)

Blijf verbonden en houd contact!

Het Connecting EU 2021 seminar in Lissabon is alweer voorbij. Voor de veertiende keer hebben wij communicatiedeskundigen uit het maatschappelijk middenveld en persvoorlichters bijeengebracht om te praten over het Europa waarvan wij dromen. Nu is de tijd gekomen om de droom van een sterk, veilig, betrouwbaar, eerlijk, inclusief en hoopvol Europa werkelijkheid te maken.

We willen alle gasten, sprekers, gespreksleiders, journalisten, EESC-leden, collega's en vrienden bedanken voor deze drukke en creatieve dagen in het betoverende Lissabon. We mogen allemaal trots zijn op ons gezamenlijk succes.

Laten we contact houden en verbonden blijven.

Team Persdienst van het EESC

NIEUWS VAN DE GROEPEN

Bevordering van het gebruik van kunstmatige intelligentie in Europese micro-, kleine en middelgrote ondernemingen

Door de groep Werkgevers van het EESC

Het aantal verschillende toepassingen van kunstmatige intelligentie (AI) en de mogelijkheden ervan zijn tegenwoordig schier oneindig, en veel bedrijven en burgers maken momenteel onbewust gebruik van op AI gebaseerde oplossingen. Nu dit soort innovatieve technologie steeds meer ingeburgerd raakt, zien micro-, kleine en middelgrote ondernemingen (mkmo's) zich genoodzaakt AI te gaan gebruiken om zich staande te houden te midden van hun huidige en toekomstige concurrenten. Toch zijn er nog allerlei obstakels die leiden tot grote verschillen tussen markten en/of tussen grote bedrijven en mkmo's wat het gebruik van AI betreft. Een recente studie heeft licht geworpen op de mogelijkheden en uitdagingen van de invoering van AI in Europese mkmo's.

Het gebruik van AI in Europese mkmo's stuit op een aantal maatschappelijke en economische struikelblokken. De belangrijkste uitdagingen zijn: onvoldoende bewustzijn van de voordelen van AI bij de bedrijfsleiding en gebrek aan vaardigheden bij het huidige (technische) personeel, naast het gebrek aan of de ontoegankelijkheid van gegevens. Ook externe markomstandigheden, zoals te restrictieve of te ruimhartige wettelijke regelingen, belemmeren de succesvolle invoering van AI in mkmo's.

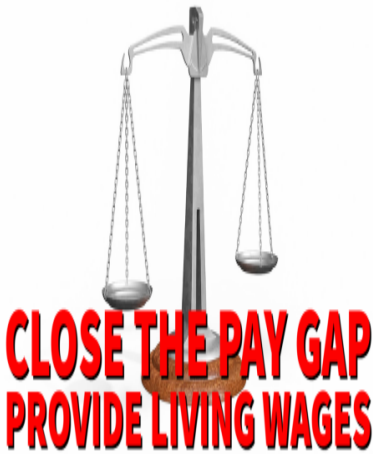
Om deze uitdagingen het hoofd te bieden en de toepassing van AI in mkmo's te stimuleren, worden in de studie onder meer de volgende beleidsmaatregelen gesuggereerd:

- de werknemers van mkmo's opleiden in het gebruik van AI, zodat zij over de nodige vaardigheden beschikken om concurrerend te blijven;
- zorgen voor meer gecentraliseerde toegang tot open gegevens voor het trainen en ontwikkelen van AI-oplossingen, met aandacht voor de bescherming van gegevenseigendom en -controle;
- het financiële instrumentarium van mkmo's uitbreiden, zodat AI kan worden geïntegreerd in hun digitaliseringsproces;
- een transparante eengemaakte markt voor AI-oplossingen tot stand brengen, om de risico's te verkleinen en de overdraagbaarheid voor mkmo's te vergroten.

De volledige studie is hier te vinden: <https://europa.eu/!gy8h4C>

De studie "Bevordering van het gebruik van kunstmatige intelligentie in Europese micro-, kleine en middelgrote ondernemingen" werd uitgevoerd in opdracht van het EESC, op verzoek van de groep

WORKERS' GROUP

Zorgen voor leefbare lonen om de loonkloof tussen mannen en vrouwen te helpen dichten

Door de groep Werknemers van het EESC

10 november was het 'Equal Pay Day 2021', een gelegenheid om meer bekendheid te geven aan de loonkloof tussen mannen en vrouwen, die over heel Europa gezien meer dan 14 % bedraagt en in sommige landen zelfs nog veel groter is. In sommige gevallen gaat het de goede kant op, maar in andere gevallen zullen we met het huidige tempo pas over meer dan duizend jaar goede resultaten zien ...

Oorzaak van dit verschil is onzeker werk, waarmee vrouwen over het algemeen meer te maken hebben dan mannen (58 % van alle banen met een minimumloon in Europa wordt bezet door vrouwen). Lage lonen treffen alle werknemers, maar de meest kwetsbare nog het hardst. Een belangrijke manier om deze kloof te dichten is verhoging van de minimumlonen in Europa, zodat iedereen een leefbaar loon verdient.

Het EVV laat zien dat verhoging van de minimumlonen tot 60 % van de mediane lonen en 50 % van de gemiddelde lonen de loonkloof tussen mannen en vrouwen met 25 % in Roemenië, 19 % in Griekenland, 12 % in Polen, 11 % in Slowakije en 10 % in Spanje en Luxemburg zou verminderen — reden temeer om de EU-richtlijn betreffende toereikende minimumlonen aan te scherpen.

Zoals het EESC in maart dit jaar heeft benadrukt zijn inspanningen om fatsoenlijke minimumlonen tot stand te brengen en de collectieve onderhandelingen te versterken absoluut noodzakelijk om tot een stabiele en innovatieve samenleving te komen en welzijn te bevorderen. Leefbare lonen zijn echter ook belangrijk om mensen uit de armoede te halen en hen tegen armoede te beschermen en om de arbeids- en leefomstandigheden van kwetsbare personen, waartoe vrouwen helaas nog steeds behoren, te verbeteren. Naast een loonkloof bestaat er ook nog een pensioenkloof van 30 % als gevolg van de aanzienlijke verschillen in premies die mannen en vrouwen tijdens hun werkzame leven inleggen. In sommige gevallen, zoals Malta, bedraagt deze pensioenkloof meer dan 42 %.

Het maatschappelijk middenveld en de sociale partners moeten zich samen met de Europese instellingen en nationale regeringen blijven inzetten om deze kloof te dichten. Dit is een essentieel onderdeel van een bredere campagne om sociale billijkheid en rechtvaardigheid tot stand te brengen en te bouwen aan een betere toekomst voor Europa. (prp)

Maatschappelijke organisaties vragen om een EU-strategie voor het maatschappelijk middenveld

Door de groep Diversiteit Europa van het EESC

Op 5 november 2021, tijdens de [conferentie](#) “De maatschappelijke organisaties: hoofdrolspelers in de toekomst van Europa” die de [groep Diversiteit Europa van het EESC](#) (samen met [Civil Society Europe](#) en met steun van de Verbindingsgroep en de categorie Verenigingsleven van het EESC) georganiseerd had, drongen maatschappelijke organisaties en hun overkoepelende organisaties eens te meer aan op een EU-strategie voor het maatschappelijk middenveld en op een Europees statuut voor verenigingen. Een adequate follow-up van

de conferentie over de toekomst van Europa en een regelmatige, gestructureerde dialoog met maatschappelijke organisaties werden als onmisbaar gezien om het vertrouwen van de burgers in de politiek te herstellen en de Europese democratie te versterken.

De deelnemende organisaties en personen waren vastberaden om hechter te gaan samenwerken en zo een verdere inkrimping en verschuiving van de civiele ruimte te voorkomen en een effectieve civiele dialoog op gang te brengen. Gezien de toenemende politieke en economische uitdagingen voor maatschappelijke organisaties zullen financiering – vooral voor kleine organisaties – doeltreffende rechtsbescherming, capaciteitsopbouw en het gebruik van bestaande EU-klachtenprocedures van cruciaal belang zijn. De deelnemers verzochten de Europese instellingen om steun.

Aan de conferentie werd deelgenomen door prominente sprekers en vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties. Ook werden de eerste bevindingen van een op verzoek van de groep Diversiteit Europa verrichte EESC-studie over de gevolgen van de COVID-19-pandemie voor de grondrechten en de civiele ruimte gepresenteerd. De studie wordt in het eerste kwartaal van 2022 gepubliceerd.

De conclusies en aanbevelingen van deze conferentie staan op de website van de groep Diversiteit Europa en zullen deel uitmaken van haar bijdrage aan de conferentie over de toekomst van Europa.

Het perscommuniqué over de conferentie vindt u [hier](#). (jk)

SOON IN THE EESC/CULTURAL EVENTS

“De waarheid over leugens” wordt binnenkort onthuld

De 13e editie van Jouv Europa, jouw mening! is van start gegaan.

Het jongerenevenement van het EESC zal volgend jaar op 31 maart en 1 april op afstand worden gehouden. Geselecteerde scholen uit elk van de

27 lidstaten van de Europese Unie en de vijf kandidaat-lidstaten zullen het thema “De waarheid over leugens:

jongeren tegen desinformatie” bespreken. De inschrijving is inmiddels gesloten. Op 9 december zullen de deelnemende scholen door middel van loting worden geselecteerd.

Leden van het EESC zullen de scholen in januari en februari 2021 bezoeken. Zeg het voort en hou ons in de gaten! (ck)

Het EESC springt op de trein van het Europalia Arts Festival en heet Boris Charmatz “welkom aan boord”

Ter gelegenheid van het Europees Jaar van de spoorwegen 2021 heeft het EESC een korte film vertoond die deel uitmaakt van het Europalia Arts Festival.

De korte film is een samenvatting van de dansvoorstelling La Ronde van de Franse choreograaf **Boris Charmatz**.

De filmvertoning vond plaats in het kader van de onlineconferentie over het Europees Jaar van de spoorwegen, die op 15 november 2021 door de afdeling Vervoer, Energie, Infrastructuur en

Informatiemaatschappij (TEN) van het EESC werd gehouden.

De film is te bekijken via [deze link](#). (ck)

Redactie

Ewa Haczyk-Plumley (editor-in-chief)
Daniela Marangoni (dm)

Aan deze uitgave werkten mee

A

Amalia Tsoumani (at)
Chrysanthi Kokkini (ck)
Daniela Marangoni (dm)
Daniela Vincenti (dv)
Ewa Haczyk-Plumley (ehp)
Jasmin Kloetzing (jk)
Katharina Radler (kr)
Katerina Serifi (ks)
Laura Lui (ll)
Marco Pezzani (mp)
Pablo Ribera Paya (prp)

Coördinatie

Agata Berdys (ab)
Katerina Serifi (ks)

Technical support
Bernhard Knoblach (bk)

Adres

Europees Economisch en Sociaal Comité
Jacques Delorsgebouw, Belliardstraat 99, B-1040
Brussel, België

EESC Info verschijnt negen keer per jaar – telkens ter gelegenheid van een EESC-zitting. ?EESC info is beschikbaar in 23 talen.

EESC Info is niet het officiële verslag van de werkzaamheden van het EESC. Voor die werkzaamheden wordt verwezen naar het Publicatieblad van de Europese Unie en andere publicaties van het EESC.

Reproductie – onder vermelding van EESC Info – is toegestaan, op voorwaarde dat de redactie een link wordt toegestuurd.